

ELEMENTE DE FONETICĂ ARTICULATORIE

Profesor logoped METEA KATINKA RAMONA

CLASIFICAREA CONSOANELOR LIMBII ROMÂNE

1. DUPĂ LOCUL DE ARTICULARE

- Consoane bilabiale: B, P, M
- Consoane labiodentale: F, V
- Consoane dentale: T, D, N, S, Z, Ț
- Consoane alveolopalatale sau prepalatale: Ș, j
- Consoane palatale: Ț, Ț
- Consoane velare: c, g

2. DUPĂ MODUL DE ARTICULARE

- Ocluzive
- Fricative
- Africate
- Vibrante
- Laterale
- Orale
- Nazale

SEGMENTUL CONSONANTIC SIMPLU C

Consoana C este ocluzivă velară surdă

Pronunția corectă:

1. Corzile vocale îndepărtate lăsând liberă trecerea aerului
2. Vălul palatin ridicat
3. Limba curbată , retrasă de la dinți, realizând o ocluzie totală în regiunea velară
4. Gradul de deschidere a gurii este determinat de deschiderea vocalei care urmează pronunției consoanei

SEGMENTUL CONSONANTIC SIMPLU G

Consoana G este ocluzivă velară sonoră

Pronunția corectă:

1. Corzile vocale sunt apropiate și vibrează
2. Vălul palatin ridicat
3. Limba realizează ocluzia în partea velară
4. În pronunția izolată buzele sunt distanțate, iar în pronunția silabică iau poziția vocalei ce urmează consoanei.
5. Deschiderea gurii este determinată de vocala care urmează

SEGMENTUL CONSONANTIC SIMPLU S

Consoana S este siflantă, dentală, anterolinguală, constrictivă, surdă

Pronunția corectă:

1. Corzile vocale sunt îndepărtate, aerul subglotic iese liber , glota fiind deschisă
2. Vălul palatin ridicat
3. Vârful limbii se poziționează foarte aproape de alveolele incisivilor inferiori.
Partea anterioară a limbii se ridică către palatul dur cu care realizează un șanț foarte îngust în partea anterioară a cavității bucale. Limba ia forma unui jgheab prin care se scurge curentul de aer dând caracterul fricativ specific sunetului S .
Pronunția presupune un anumit tonus al limbii
4. Distanța dintre dinți este mică, maxilarul inferior se ridică
5. Buzele sunt întinse, configurația este apropiată de cea necesară pronunției vocalei l

SEGMENTUL CONSONANTIC SIMPLU Z

Consoana Z este siflantă, dentală, constrictivă anterolinguală, sonoră

Pronunția corectă:

Sunetul Z se pronunță în mod similar sunetului S cu excepția poziției corzilor vocale care sunt apropiate și vibrează. Limba este în aceeași poziție ca la S dar se apropie mai puțin de palat, tensiunea este puțin mai redusă. Orificiul linguo-alveolar este mai deschis.

SEGMENTUL CONSONANTIC SIMPLU Ș

Consoana Ș este alveolară, șuierătoare, surdă

Pronunția corectă:

1. Corzile vocale sunt îndepărtate
2. Vălul palatin ridicat
3. Vârful limbii ridicat către alveolele incisivilor superiori, marginile limbii intră în contact cu palatul dur, mai precis cu arcadele dentare
4. Maxilarul inferior este mediu coborât
5. Buzele au tendința de a se rotunji în pronunția izolată

SUNETELE AFRICATE Ț, Č, Ğ

Consoanele africcate sunt produse printr-o comprimare până la suprimarea totală de două sunete diferite (o ocluzivă și o fricativă)

$T+S \rightarrow Ț$

$T+Ş \rightarrow Č$

$D+J \rightarrow Ğ$

Sunetul Ț
Comisurile buzelor retrase în zâmbet

Sunetele Č, Ğ
Buzele rotunjite

SEGMENTUL CONSONANTIC SIMPLU L

Consoana L este sonantă, laterală, dentală, alveolară

Pronunția corectă

1. Corzile vocale vibrează
2. Vălul palatin ridicat
3. Vârful limbii ridicat, atinge alveolele incisivilor superiori. Marginile laterale ale limbii se sprijină pe palatul dur, lăsând pe fiecare parte a limbii câte un mic spațiu prin care iese curentul de aer. Privită în ansamblu limba are formă de șa.
4. Poziția buzelor și distanța dintre dinți depind de sunetul care urmează.

SEGMENTUL CONSONANTIC SIMPLU R

Consoana R este sonantă, vibrantă, alveolară (apicodentală)

Pronunția corectă

1. Corzile vocale vibrează
2. Vălul palatin ridicat
3. Limba ia forma unei lingurițe, marginile sunt apăsate pe molarii superiori ,iar marginile anterioare se ridică spre alveolele incisivilor superiori. Partea mediană a limbii ia forma unui jgheab pentru a lăsa liberă trecerea curentului de aer. Vârful limbii, plasat în spatele incisivilor superiori, vibrează sub acțiunea curentului de aer expirat.
4. Poziția buzelor și distanța dintre dinți depind de sunetul care urmează.

FONETICO-FONOLOGIC – capacitatea de recunoaștere ,discriminare, producere și manipulare a sunetelor

LEXICAL - capacitatea de exprimare în cuvinte

SINTACTIC - capacitatea de exprimare în propoziții fraze prin asimilarea normelor Gramaticale

SEMANTIC – capacitatea de înțelegere a semnificației cuvintelor, propozițiilor , frazelor

PRAGMATIC – capacitatea de utilizare funcțională a limbajului , de adaptare la context

SISTEMUL PSIHOLINGVISTIC

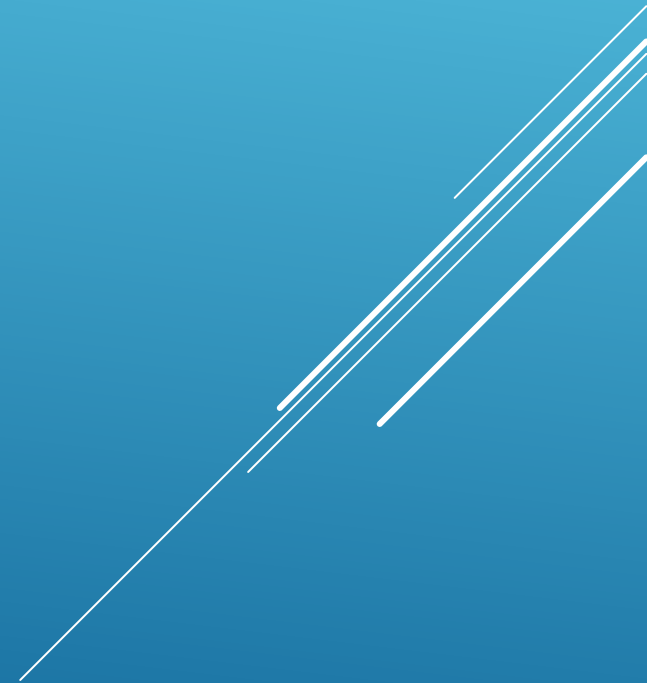
PRAGMATIC

SEMANTIC

SINTACTIC

LEXICAL

FONOLOGIC

▶ Bibliografie:

- ▶ Anca, M.D. (2002), *Logopedie*, Editura Presa Universitară Clujeană, Cluj Napoca.
- ▶ Guțu, M., (1975), *Logopedie*, Universitatea Babeș Bolyai, Cluj-Napoca, Uz intern.
- ▶ Hațegan, C., (2011), *Abordări structuralist-integrate în terapia tulburărilor de limbaj și comunicare*, Editura Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca.
- ▶ Hațegan, C., (2016), *Logopedia – Terapia tulburărilor de limbaj. Structuri deschise*, Editura Trei, București.
- ▶ Jurcău, E., Jurcău, N. (1999), *Învățăm să vorbim corect*, Editura PRINTEK, Cluj-Napoca.